

Zaslужni profesor dr. Adolf ŠOSTAR – 80 let

Redni profesor dr. Andrej POLAJNAR – 70 let

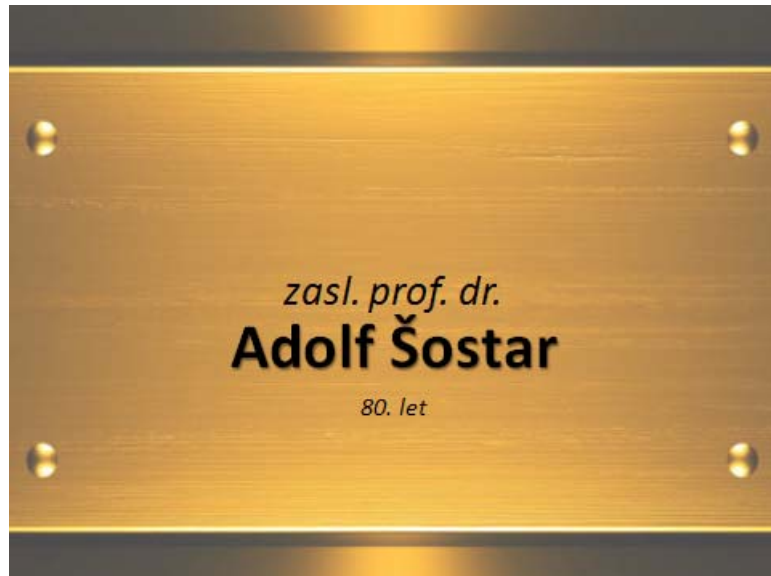
Ni naključje, da je bila v letu 1959 **ustanovljena Višja tehniška šola** prav v Mariboru, takrat najbolj razvitem industrijskem središču v Sloveniji. V industrijskem okolju je lahko šola za izobraževanje inženirjev tehniških usmeritev ustreznih profilov zadovoljevala potrebe gospodarstva po teh kadrih na eni strani, obenem pa je lahko razvita industrija Maribora tudi šoli pomagala s svojimi obstoječimi strokovnimi kadri, ki so imeli v praksi že bogate izkušnje.

Da bi zagotovili kar najboljšo povezanost šole s strokovnim delovanjem v gospodarstvu, **je bilo sprejeto načelo**, da morajo pedagoški delavci praviloma pri vseh strokovnih predmetih pred dokončno namestitvijo na šoli vsaj nekaj let delati v praksi. Tako sta se oba slavljenca po fakultetni diplomi iz strojništva **kalila v** Tovarni avtomobilov in v Mariborski livarni ter po določenem času prešla v okolje, ki je vzgajalo tehniško inteligenco – na Višjo tehniško šolo v Mariboru.

Zanimivo je, da sta se slavljenca prvič srečala kot **profesor** na eni strani in kot **študent** na drugi leta 1964, da je profesor Polajnar postal v letu 1973 **asistent pri profesorju** Šostarju in da je profesor Polajnar leta 1982 **doktoriral pod mentorstvom** profesorja Šostarja.

Prav tako je zanimivo, da sta oba slavljenca zelo povezana z razvojem Fakultete za strojništvo. Oba sta bila v določenem obdobju **predstojnika in dekana** na naši inštituciji.

Vzporednico njune strokovne poti je moč opaziti v dejstvu, da je profesor Šostar v okviru Društva orodjarjev in društva inženirjev in tehnikov delal na pripravi pobude za šolanje obratnih inženirjev v Mariboru, katere rezultat je bila ustanovitev Višje tehniške šole v Mariboru, in da je profesor Polajnar aktivno sodeloval pri Odboru za orodjarstvo pri Gospodarski zbornici Slovenije na področju prenove inženirskih poklicev.

Zasluzni profesor Šostar se je **rodil** leta 1934 v Ljubljani, toda živel in šolal se je v Mariboru, kjer je leta 1952 maturiral na I. gimnaziji. Doživljal je vse vzpone in padce medvojnega in povojnega Maribora. Najbrž se je prav zato odločil nadaljevati študij na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. **Diplomiral je** leta 1960, že prej pa se je **zaposlil** leta 1959 v Tovarni avtomobilov Maribor v sektorju tehnološke priprave proizvodnje.

Po povabilu na Višjo tehniško šolo je bil leta 1962 **izvoljen** v naziv **honorarni asistent** pri prof. Mareku za področja Mehanske tehnologije, Priprave proizvodnje in Tehnološke meritve. Za te predmete je bil izvoljen v naziv **predavatelja višje šole** na Višji tehniški šoli leta 1966 in jih je razvijal strokovno z najvišjo stopnjo posluha za novosti v znanosti in gospodarstvu. Vzpostavil je izjemno sodelovanje Višje tehniške šole s podjetji, ki so potem namenila sredstva za opremljanje laboratorijev ter gradnjo objektov Višje tehniške in kasneje Visoke tehniške šole v Mariboru. Od leta 1966 naprej je vodil Laboratorij za tehnološke meritve.

Izkušnje iz industrije je že pridobival med svojim študijem strojništva. V različnih evropskih tovarnah je opravljal prakso: Steyer Daimler Puch, Krupp Stahlbau, Tovarna avtomobilov Maribor, Philips v Eindhovenu in v Göteborgu na Švedskem.

Leta 1971 je postal **znanstveni sodelavec** Inštituta za proizvodno strojništvo Tehniške univerze v Grazu, kjer je leta 1975 **doktoriral** in tako pričel akademsko kariero. V Gradec se je vrnil leta 1992 kot »visiting profesor«.

Z nadpovprečnim trudom mu je uspelo skupaj s profesorjem Šmarčanom **opremiti** Tehnološki laboratorij in Laboratorij za tehnološke meritve. To je bila osnova za uspešno delo s študenti in za mlade asistente in tehniške sodelavce, ki so tako lahko izvajali znanstveno raziskovalno delo na področju tehnike odrezavanja in tehnoloških meritev. Ta dejavnost je bila primerljiva z vrhunskimi dosežki v svetu. Spodbujal je raziskovalno delo in pustil vsem sodelavcem veliko svobode pri iskanju rešitev, predvsem pa je poudarjal, da industrija z nizko produktivno tehniko in zastarelo tehnologijo brez zadostnega števila ustreznih inženirjev res nima nobene perspektive.

Profesor Šostar je zelo rad **delal s študenti**. Izkušnje iz prakse je prenašal v procese izobraževanja in raziskovanja. Tako so že njegovi diplomanti dodiplomskega in tudi podiplomskega študija spoznavali nove trende in jih upoštevali pri svojem nadaljnjem delu. Na ta način je vzgojil številne uspešne inženirje, ki so pri njem diplomirali, magistrirali ali doktorirali. **Študentom je poudarjal, da je osnovno vprašanje pri uporabi in razvoju visoke tehnologije to, ali hoče podjetje živeti od dela inženirjev ali od dela nekvalificiranih delavcev.** Njegova bibliografija je posebno bogata v poglavjih raziskovalnih in aplikativnih projektov. Kot ekspert za področje koordinatne merilne tehnike je bil povabljen k sodelovanju različnih evropskih komisij.

Za **vodstveno in organizacijsko** delo je profesor Šostar vložil veliko svoje življenjske energije za rast Fakultete za strojništvo in Univerze v Mariboru.

Pričel je leta 1975 kot **predstojnik** strojništva na tedanji Visoki tehniški šoli, bil je **dekan** Visoke tehniške šole od leta 1979 do leta 1983, **prorektor** Univerze 1984/85 in od leta 1995 do leta 2001 **dekan Fakultete za strojništvo**. Mnoga leta je bil predstojnik Katedre za proizvodno strojništvo in vodja Laboratorija za tehnološke meritve.

Kot dekan Fakultete za strojništvo se je prof. Šostar zavzemal predvsem za stalen dvig kakovosti vsebin in izvajanja študijskih programov ter oblikovanje podiplomskega študija. Intenzivno je **usmerjal in poglobljajal mednarodno dejavnost**, zelo rad je pomagal mladim sodelavcem pri iskanju stikov in štipendij, ki so omogočali študij v tujini in s tem neposredno uveljavljenost fakultete.

Fakulteta za strojništvo je pod vodstvom prof. Šostarja postala **ena izmed vodilnih in uspešnejših fakultet** naše univerze na področju znanstveno raziskovalnega dela, izvajanja projektov za gospodarstvo, znanstvenih objav in kadrovske prenov.

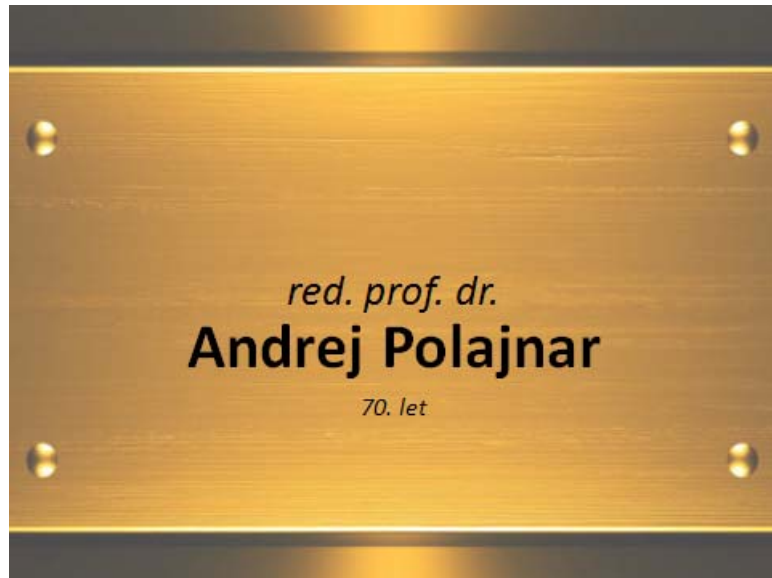
To je **rezultat tudi številnih poti**, ki jih je moral opraviti v Ljubljano, da je lahko v okviru pomembnih funkcij v dejavnosti skupščin in komisij za šolstvo in raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ter na različnih ministrstvih zastopal interese stroke, fakultete, univerze, predvsem pa študentov. Zato med nekdanjimi sodelavci uživa ugled zaradi svojega ustvarjalnega prispevka k razvoju fakultete in visokega šolstva v Mariboru.

Pri statusnih spremembah je aktivno sodeloval v različnih organih univerze in je v nekaterih kritičnih trenutkih posegel z modro presojo in rešitvijo problema v korist fakultete, univerze in zaposlenih.

Profesor Šostar **je Mariborčan z dušo** v pravem pomenu besede, ki mu ni vseeno, kako se ravna z našim gospodarskim prostorom. Po upokojitvi leta 2001 se vključuje v različne raziskovalne projekte za podjetja in v razprave o možnostih gospodarskega razvoja v Mariboru in v regiji.

Na osnovi izjemnih in pomembnih dosežkov je Univerza v Mariboru na predlog Fakultete za strojništvo prof. dr. Adolfu Šostarju na področjih visokošolskega izobraževanja, znanstveno raziskovalne dejavnosti na Univerzi v Mariboru in drugod ter za prenos znanja in razvoja v gospodarstvo in strokovna združenja podelila naziv **zaslužni profesor**.

Profesor Polajnar je bil rojen v Mariboru leta 1944, v nemirnem obdobju druge svetovne vojne. Že rano je spoznaval industrijsko okolje mesta Maribor, kjer so bila ali so nastajala pomembna mariborska podjetja z inovativnimi produkti in rešitvami.

Svoje strokovno **šolanje** je pričel na Tehniški srednji šoli v Mariboru. Po končanju študija na Višji tehniški šoli v Mariboru je leta 1966 nadaljeval študij Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Po diplomi se je leta 1969 zaposlil v Mariborski livarni najprej kot pripravnik, pozneje kot tehnolog razvoja metalurške dejavnosti s specializacijo na računalniški obdelavi proizvodnih informacij.

Svojo **pedagoško in raziskovalno** delo je pričel leta 1973 na takratni Visoki tehniški šoli v Mariboru kot asistent za Mehansko tehnologijo. Potrebna znanja za pripravo proizvodnje je postopoma začel nadgrajevati z znanji iz študija dela, katerih rezultat je bila v letu 1978 ustanovitev Laboratorija za študij dela, ki je kasneje ob vključevanju še drugih znanj s področja organizacije in upravljanja proizvodnje prerasel v Laboratorij za načrtovanje proizvodnih sistemov.

Leta 1976 je na Sveučilištu v Zagrebu zaključil **magistrski študij** in leta 1982 je **doktoriral** na Visoki tehniški šoli v Mariboru pod mentorstvom prof. dr. Adolfa Šostarja. V naziv **redni profesor** za področje organizacija proizvodnje je bil izvoljen leta 1993.

V svojem pedagoškem in raziskovalnem delu na Fakulteti za strojništvo se je profesor Polajnar ukvarjal z organizacijo in upravljanjem proizvodnje.

Pri profesorju Polajnarju moramo izpostaviti njegovo izredno **pedagoško poslanstvo**, saj je v svojem delovnem obdobju izobrazil pravo »armado« inženirjev. Bil je mentor 13 doktorjem znanosti in številnim magistrom, specialistom in diplomantom na dodiplomskem študiju.

Študentom je poudarjal, da nove tehnologije ne morejo biti pravilno izkoriščene, če jim ne sledijo drugačne oblike delitve dela, delitve dohodka, drugačen menedžment in drugačna poraba. Zato je eno od osrednjih teoretičnih in praktičnih vprašanj, s kakšno tehnologijo in kakšnim načinom njenega uvajanja je možno pospešiti razvoj podjetja.

Profesor Polajnar **avtor** številnih izvirnih znanstvenih člankov, drugih člankov, predstavljenih v revijah in na konferencah, univerzitetnih učbenikov in znanstvenih monografij ter številnih znanstvenoraziskovalnih in razvojnih nalog za industrijo. Objavljena dela opusa prof. Polajnarja oblikujejo razumljiv in praksi ustrezen slog prikazovanja stroke z ustrezno analizo rezultatov in predstavljajo poglobljeno znanstvenoraziskovalno delo. Obsežna tematika kaže na obvladovanje stroke in poznavanje znanstvenega področja, na katerem je delal.

Z obsežno študijsko literaturo je obogatil vsebino predavanj in ustvaril pomemben prenos znanj tudi za prakso. Vodenje Laboratorija je razširil na sodelovanje z industrijo pri usposabljanju strokovnjakov na izrednem študiju in posebnih seminarjih do pomembne strokovne stopnje.

Strokovna in druga dejavnost se odraža v sodelovanju profesor Polajnarja v posameznih društvih in združenjih ter priznanjih, ki jih je sprejel za svoje delo. Za svoje delo je dobil več priznanj, med drugimi Zoisovo priznanje Republike Slovenije za izvirne in tehnološke dosežke, srebrno in zlato plaketo Univerze v Mariboru.

Profesor Polajnar izvaja humanitarne aktivnosti v okviru Lions kluba Maribor in deluje na tem področju že od leta 1993.

Vodstveno in organizacijsko delo na Fakulteti za strojništvo je izvajal že v obdobju od 1987 do 1993, bil je **predstojnik** Oddelka za strojništvo na Tehniški fakulteti v Mariboru, v obdobju od 2003 do 2006 pa **dekan** Fakultete za strojništvo Univerze v Mariboru. Več let je bil tudi predstojnik Katedre za proizvodno strojništvo in predstojnik Laboratorija za načrtovanje proizvodnih sistemov. Vodil je programsko skupino »Načrtovanje proizvodnih sistemov in dimenzionalne metrologije«.

V letu 1993 je bil **pobudnik** in sooblikovalec novega študijskega programa Gospodarsko inženirstvo, ki sta ga začela tega leta izvajati takratna Tehniška fakulteta – Oddelek za strojništvo v Mariboru in Ekonomska poslovna fakulteta Maribor.

V času svojega vodenja Fakultete za strojništvo je bil tudi pobudnik ideje ALUMNI kluba Fakultete za strojništvo, ki je bil ustanovljen leta 2009. To je bilo slavnostno leto Fakultete za strojništvo, saj je praznovala svojih 50 let obstoja.

Kot predsednik ALUMNI kluba si je postavil cilj, da se potenciali inženirskega znanja na določen način povežejo v prodornejše poteze v slovenskem gospodarstvu.

Življenjski poti in karieri obeh današnjih slavlencev sta neločljivo povezani, saj sta poleg strokovnega sodelovanja tudi velika prijatelja.

